

Lovforslag nr. L 189. Fremsat den 7. marts af Honoré (KrF), Chr. Christensen (KrF) og Jens Møller (KrF)

Forslag

til

Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed

Kapitel 1

Almindelige bestemmelser om spredning og fordeling af lyd- og billedprogrammer

§ 1. Danmarks Radio har eneret til at koordinere produktion og udsendelse af lyd- og billedprogrammer, der er bestemt til modtagelse af almenheden.

Stk. 2. De i kapitel 3 omhandlede regionalradioer har inden for hver sin region eneret til ved hjælp af radioanlæg at sprede lydprogrammer, der er bestemt til modtagelse af almenheden, jfr. dog stk. 3.

Stk. 3. Efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder, radiatorådet og vedkommende regionalradiatoråd kan ministeren for kulturelle anliggender give tilladelse til en forsøgsmæssig spredning af lyd- og billedprogrammer ved hjælp af radioanlæg inden for enkelte lokale områder.

§ 2. Danmarks Radio har ret til at lade lyd- og billedprogrammer fordele ved hjælp af kabelanlæg.

Stk. 2. Efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder, radiatorådet og vedkommende regionalradiatoråd kan ministeren for kulturelle anliggender give tilladelse til en forsøgsmæssig fordeling af lyd- og billedprogrammer ved hjælp af kabelanlæg inden for enkelte lokale områder.

§ 3. Fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til fordeling af lyd- og billedprogrammer til lokaler, der anvendes til privat beboelse, må kun benyttes til fordeling af de i §§ 1 og 2 nævnte programmer samt programmer fra udenlandske radiospredningsinstitutioner.

Stk. 2. Fordelingen af programmer skal ske uden ændringer og samtidig med, at udsendelserne finder sted.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 kan fraviges efter regler, der fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder, radiatorådet og regionalradioernes fællesråd.

Stk. 4. Ministeren for kulturelle anliggender kan efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder, radiatorådet og vedkommende regionalradiatoråd i ganske særlige tilfælde tillade en fordeling af programmer, som sker på et andet tidspunkt, end udsendelserne finder sted.

§ 4. Generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet opretter efter forhandling med ministeren for kulturelle anliggender og Danmarks Radios forretningsudvalg eller vedkommende regionalradiatoråd de radiofoni- og fjernsynsstationer, som er nødvendige for Danmarks Radio og regionalradioerne, og varetager stationernes drift. Udgifterne hertil afholdes forskudsvis af statskassen og refunderes af Danmarks Radio eller vedkommende regionalradio efter aftale mellem ministeren for offentlige arbejder, ministeren for kulturelle anliggender og forretningsudvalget eller regionalradioernes fællesråd.

§ 5. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter regler om oprettelse og drift af fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg til fordeling af lyd- og billedprogrammer til lokaler, der anvendes til privat beboelse, og kan herunder bestemme, at sådanne anlæg kun må indrettes og benyttes efter tilladelse fra

generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet. Ministeren kan endvidere fastsætte afgifter for tilladelser til oprettelse af de nævnte anlæg og for godkendelser af den tekniske udførelse af anlæggene.

Kapitel 2 Danmarks Radio

§ 6. Danmarks Radio er en selvstændig offentlig institution, der ledes af de i §§ 8 og 9 nævnte organer.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender bemyndiges til at fastlægge retningslinier for godkendelse af udsendelsesberettigede radio- og fjernsynsselskaber, jfr. stk. 3.

Stk. 3. Ministeren for kulturelle anliggender bemyndiges til at udarbejde regler, iflg. hvilke sendetiden i radio og fjernsyn fordeles imellem følgende organisationer:

Danmarks Radio,
godkendte radio- og fjernsynsselskaber, jfr. stk. 2,

politiske partier repræsenteret i folketinget,

kirker og religiøse organisationer og andre organisationer.

§ 7. De i § 6, stk. 3, nævnte organisationer har til opgave at udsende radiofoni- og fjernsynsprogrammer, der omfatter nyhedsformidling, oplysning, underholdning og kunst, og som er bestemt til modtagelse af almenheden her i landet. Ved programlægningen skal der lægges afgørende vægt på hensynet til informations- og ytringsfriheden, og der skal i programudbuddet tilstræbes den størst mulige alsidighed. Udsendelse af fællesprogrammer påhviler Danmarks Radio.

Stk. 2. Danmarks Radio kan endvidere udøve programvirksomhed på undervisningsområdet og ved udsendelse af kortbølgeprogrammer til udlandet.

Stk. 3. Det påhviler Danmarks Radio at drage omsorg for, at optagelser af Danmarks Radios programmer kan stilles til rådighed for søfarende på danske skibe i udenrigsfart, mandskab på boreplatforme og lignende

Stk. 4. Danmarks Radio kan også på andre områder end det i stk. 3 nævnte fremstille programmer til distribution på anden måde end gennem udsendelser.

§ 8. Ministeren for kulturelle anliggender nedsætter et radioråd, der sammensættes således:

- 1) 1 medlem udpeges af ministeren,
- 2) hvert af de i folketingets finansudvalg repræsenterede partier udpeger et medlem,
- 3) 6 medlemmer udpeges af de udsendelsesberettigede radio- og fjernsynsselskaber,
- 4) 6 medlemmer udpeges af lytter- og seerorganisationerne,
- 5) 3 medlemmer udpeges af kirkesamfundene,
- 6) 2 medlemmer udpeges af andre udsendelsesberettigede organisationer,
- 7) 1 medlem udpeges af de fast ansatte medarbejdere i Danmarks Radio efter regler, der fastsættes af ministeren.

Stk. 2. Radiorådet vælger selv formand og næstformand.

Stk. 3. Ministeren for offentlige arbejder udpeger en radioteknisk sagkyndig, der uden stemmeret deltager i rådets møder.

Stk. 4. Ministeren for kulturelle anliggender kan udpege indtil 8 personer med indsiget i kulturlivets forskellige områder, der som tilfornordnede uden stemmeret deltager i rådets forhandlinger om programvirksomheden.

Stk. 5. Formændene for regionalradiorådene deltager uden stemmeret i rådets forhandlinger om programvirksomheden efter regler, der fastsættes i rådets forretningsorden.

§ 9. Ministeren for kulturelle anliggender nedsætter et forretningsudvalg, der sammensættes således:

- 1) Radiorådets formand og næstformand er formand og næstformand for udvalget.
- 2) 7 medlemmer udpeges af radiorådet blandt rådets øvrige medlemmer, heraf et medlem blandt de rådsmedlemmer, som er udpeget af de fast ansatte medarbejdere ved Danmarks Radio.

Stk. 2. Den radioteknisk sagkyndige deltager uden stemmeret i udvalgets møder.

§ 10. Radiorådet er øverste ledelse for Danmarks Radios programvirksomhed og koordinerer denne med de øvrige udsendelsesberettigede organisationers programvirksomhed. Rådet fører tilsyn med, at lovens bestemmelser om programvirksomhed over-

holdes. Rådet fastsætter almindelige retningslinier for programvirksomhed.

Stk. 2. Rådet har den endelige administrative afgørelse i sager om programvirksomheden, jfr. dog §§ 26–29.

Stk. 3. Rådet udarbejder for hvert finansår et budget for Danmarks Radios virksomhed. I budgettet indgår eventuelle forslag om oprettelse og nedlæggelse af stillinger. Rådet behandler endvidere budgetterne for de øvrige udsendelsesberettigede organisationers programvirksomhed. Budgetterne forelægges ministeren for kulturelle anliggender til godkendelse. Det godkendte budget sendes til folketinget til orientering. I driftsåret må overskridelse af budgettets samlede sum ikke ske uden ministerens samtykke.

Stk. 4. Revisionen af de i stk. 3 nævnte regnskaber foretages af rigsrevisionen. Årsregnskaberne forelægges med revisionens bemærkninger ministeren for kulturelle anliggender til godkendelse og sendes derefter til folketinget til orientering.

Stk. 5. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter efter indstilling fra radiatorådet en forretningsorden for rådet.

§ 11. Uden for det område, der er henlagt til radiatorådet, er forretningsudvalget øverste ledelse for Danmarks Radios virksomhed og fastsætter almindelige retningslinier herfor. Forretningsudvalget forbereder endvidere – efter nærmere i radiatorådets forretningsorden fastsatte regler – sager, der skal forelægges for radiatorådet.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter efter indstilling fra forretningsudvalget en forretningsorden for udvalget.

Stk. 3. De af Danmarks Radio truffede aftaler om løn- og andre ansættelsesvilkår for institutionens personale forelægges ministeren til godkendelse. Ministeren fastsætter i forretningsordenen regler om besættelse af ledige stillinger, herunder om, i hvilke tilfælde ministeren efter indstilling fra forretningsudvalget skal foretage udnævnelsen.

Stk. 4. Ministeren fastsætter efter indstilling fra forretningsudvalget et reglement for de i Danmarks Radio ansatte tjenestemænd.

§ 12. Radiorådets og forretningsudvalgets funktionsperiode er 4 år fra en 1. januar.

§ 13. Danmarks Radios daglige drift ledes, bortset fra den i § 4 nævnte tekniske virksomhed, af en generaldirektør, der udnævnes af ministeren for kulturelle anliggender efter indstilling fra radiatorådet.

Kapitel 3

Regionalradioer

§ 14. Danmarks Radios 8 distriktsradioer omdannes til 8 regionalradioer, der som selvstændige offentlige institutioner ledes af hvert sit regionalråd.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender kan efter forhandling med generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet, radiatorådet og regionalradioernes fællesråd ændre grænserne mellem regionerne og med tilslutning fra folketingets finansudvalg træffe bestemmelse om oprettelse af nye regionalradioer.

§ 15. Regionalradioen har til opgave at udsende radioprogrammer, der er bestemt til modtagelse af almenheden inden for regionen. Ved programlægningen skal der lægges afgørende vægt på hensynet til informations- og ytringsfriheden, og der skal i programudbudet tilstræbes den størst mulige alsidighed.

Stk. 2. Regionalradioerne leverer programmer og programstof til Danmarks Radio til landsdækkende udsendelse efter retningslinier, der aftales mellem parterne og godkendes af ministeren for kulturelle anliggender.

§ 16. Ministeren for kulturelle anliggender nedsætter for hver regionalradio et regionalråd, der sammensættes således:

- 1) 10 medlemmer udpeges af regionens amtsråd, i hovedstadsregionen tillige Københavns og Frederiksberg kommuner, som repræsentanter for lyttere og seere i regionen efter regler, der fastsættes af ministeren efter forhandling med Amtsrådsforeningen i Danmark og Københavns og Frederiksberg kommuner.
- 2) 5 medlemmer udpeges af lytter- og seerorganisationerne.
- 3) 2 medlemmer udpeges af de fast ansatte medarbejdere ved regionalradioen efter regler, der fastsættes af ministeren.

Stk. 2. Regionalradiorådet vælger selv formand og næstformand.

Stk. 3. Regionalradiorådets funktionsperiode følger den kommunale valgperiode.

Stk. 4. Ministeren fastsætter efter indstilling fra regionalradiorådene en forretningsorden for rådernes virksomhed. Indstillingen fremsendes gennem regionalradioernes fællesråd.

§ 17. Regionalradiorådet er regionalradioens øverste ledelse og fører tilsyn med, at lovens bestemmelser om institutionens virksomhed overholdes. Rådet fastsætter almindelige retningslinier for institutionens virksomhed.

Stk. 2. Regionalradiorådet har den endelige administrative afgørelse i sager om programvirksomheden, jfr. dog §§ 27–29.

§ 18. Regionalradiorådet udarbejder for hvert finansår et budget for regionalradioens virksomhed. I budgettet indgår eventuelle forslag om oprettelse og nedlæggelse af stillinger. Budgettet forelægges ministeren for kulturelle anliggender til godkendelse. Det godkendte budget sendes til radiorådet, til vedkommende amtsråd – i hovedstadsregionen tillige til Københavns og Frederiksberg kommuner – og til folketinget til orientering.

Stk. 2. I driftsåret må overskridelse af budgettets samlede sum ikke ske uden ministerens samtykke.

Stk. 3. Efter aftale mellem ministeren for kulturelle anliggender og økonomiministeren varetages revisionen af regionalradioernes regnskaber af rigsrevisionen. Det af regionalradiorådet udarbejdede årsregnskab forelægges med revisionens bemærkninger ministeren for kulturelle anliggender til godkendelse og sendes derefter til radiorådet, til vedkommende amtsråd – i hovedstadsregionen tillige til Københavns og Frederiksberg kommuner – og til folketinget til orientering.

Stk. 4. De af regionalradiorådet truffene aftaler om løn- og andre ansættelsesvilkår for regionalradioernes personale forelægges ministeren til godkendelse. Ministeren fastsætter i forretningsordenen for rådet regler om besættelse af ledige stillinger.

Stk. 5. Ministeren udfærdiger efter indstilling fra regionalradiorådene et reglement for

de i regionalradioerne beskæftigede tjenestemænd.

§ 19. Regionalradioens daglige drift ledes af en regionalradiochef, som udnævnes af ministeren for kulturelle anliggender efter indstilling fra regionalradiorådet.

§ 20. Danmarks Radio og regionalradioerne aftaler retningslinier for sendetidens fordeling og for teknisk og andet praktisk samarbejde. Retningslinierne skal godkendes af ministeren for kulturelle anliggender.

§ 21. Regionalradioerne opretter et fællesråd, som består af regionalradiorådernes formænd og næstformænd. Rådet varetager regionalradioernes fælles interesser og kan repræsentere regionalradioerne i forhandlinger, herunder med ministeriet for kulturelle anliggender, Danmarks Radio og generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet.

Stk. 2. Fællesrådet udarbejder en forretningsorden, der skal godkendes af ministeren for kulturelle anliggender.

Kapitel 4

Radiofonden m. v.

§ 22. Danmarks Radios, regionalradioernes og de øvrige udsendelsesberettigede organisationers programvirksomhed finansieres gennem afgifter for benyttelse af radiofoni- og fjernsynsmodtagere.

Stk. 2. Afgifterne opkræves af Danmarks Radio og indgår i en særlig fond, radiofonden, der bestyres af Danmarks Radios forretningsudvalg.

§ 23. Afgifterne fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender efter indstilling fra radiorådet, efter indhentet udtalelse fra regionalradioernes fællesråd og med tilslutning fra folketingets finansudvalg.

Stk. 2. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter nærmere regler om afgifterne, herunder om afgiftspligtens indtræden og ophør. Efter forhandling med socialministeren og forretningsudvalget kan ministeren fastsætte regler om nedsættelse eller bortfald af afgifterne. Der kan stilles midler til rådighed af statskassen til dækning af det ind-

tægtstab, sådanne regler medfører for radiofondens.

§ 24. Efter retningslinier, der udfærdiges af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med radiatorådet og regionalradioernes fællesråd og med tilslutning fra folketingets finansudvalg, fastsætter ministeren størrelsen af det beløb, som af radiofondens midler skal stilles til rådighed for regionalradiovirksomhed i henhold til kapitel 3.

§ 25. Efter regler, der fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender, påhviler det indehaveren af en radiofoni- eller fjernsynsmodtager at give Danmarks Radio meddelelse om opstillingen af apparatet. Virksomheder, der sælger eller udlejer modtagere til forbrugere, skal efter regler, der fastsættes af ministeren give Danmarks Radio meddelelse om stedfundne salg eller lejemaal.

§ 26. Der kan stilles midler til rådighed af statskassen til dækning af udgifterne ved Danmarks Radios virksomhed på de i § 7, stk. 2-4, nævnte områder. Aftale om vilkårene herfor træffes mellem ministeren for kulturelle anliggender, radiatorådet og den minister, hvis forretningsområde berøres af den pågældende del af virksomheden. Ved en sådan aftale kan bestemmelserne i § 10, stk. 1 og 2, og § 11, stk. 1, fraviges.

Kapitel 5

Radionævnet

§ 27. Radiorådets og regionalradiorådenes afgørelser i anledning af klager over bestemte programmer eller programserier kan af den, afgørelsen vedrører, indbringes for radionævnet.

Stk. 2. Radionævnet kan kun optage en sag til behandling, hvis den er indbragt for nævnet inden 4 uger efter, at vedkommende råds afgørelse er meddelt den pågældende. Rådets afgørelser skal indeholde oplysning om adgangen til at indbringe afgørelsen for radionævnet og fristen herfor.

§ 28. Radionævnet består af 3 medlemmer, der udpeges af ministeren for kulturelle anliggender for 4 år ad gangen. Et af medlemmerne skal opfylde de almindelige betin-

gelser for at kunne udnævnes til landsdommer.

Stk. 2. Ministeren udnævner blandt medlemmerne nævnets formand.

Stk. 3. Ministeren fastsætter nævnets forretningsorden.

Stk. 4. Udgifterne ved nævnets virksomhed afholdes af statskassen.

§ 29. Radionævnet kan pålægge Danmarks Radio, regionalradioerne og andre udsendelsesberettigede organisationer at berigtige fejlagtige oplysninger om faktiske forhold, der er udsendt af vedkommende institution, og kan træffe afgørelse om berigtigelses indhold, form og plads. Nævnets afgørelser herom kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Nævnet kan ikke i øvrigt træffe afgørelser, der er bindende for Danmarks Radio og regionalradioerne, men kan alene fremsætte sin opfattelse af sagen.

Stk. 2. Radionævnets udtalelser offentliggøres, og nævnet kan i det enkelte tilfælde pålægge vedkommende institution at give meddelelse om den af nævnet afgivne udtalelse i sine udsendelser og kan bestemme, på hvilken måde og i hvilken form dette skal ske.

§ 30. §§ 27-29 gælder tilsvarende med hensyn til:

- 1) Afgørelser vedrørende klager over programmer, der er truffet af andre end radiatorådet i overensstemmelse med en i henhold til § 26 indgået aftale.
- 2) Afgørelser vedrørende klager over programmer inden for en forsøgsmæssig virksomhed i henhold til § 1, stk. 3, eller § 2, stk. 2, der er truffet af de for denne virksomhed ansvarlige.

Kapitel 6

Forskellige bestemmelser

§ 31. Ministeren for kulturelle anliggender kan i tilknytning til Danmarks Radio oprette et arkiv, hvortil de i §§ 1, 2 og 6 omtalte institutioner m. v. er forpligtede til mod godtgørelse af udgifterne herved at stille optagelser af deres udsendelser til rådighed. Udgifterne ved oprettelse og drift af et sådant arkiv afholdes af statskassen.

Stk. 2. Ministeren nedsætter et tilsynsråd, der skal forestå ledelsen af arkivet.

Stk. 3. Ministeren fastsætter nærmere regler om afleveringspligten til arkivet og om arkivets virksomhed, herunder om adgangen til de arkiverede optagelser.

§ 32. Spredning og fordeling af lyd- og billedprogrammer i strid med § 1, stk. 1 og 2, og § 3, eller uden tilladelse efter § 1, stk. 3, straffes med bøde.

Stk. 2. I forskrifter, der fastsættes i henhold til §§ 5 og 25, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Ved overtrædelser, begået af aktieselskaber, andelsselskaber, anpartsselskaber og lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 33. Danmarks Radio og regionalradioerne er erstatningsansvarlige for skade, der retsstridigt forvoldes ved institutionernes radiofoni- og fjernsynsudsendelser. Ansvaret gælder dog ikke for skade forvoldt ved transmission af offentlige møder eller af aktuelle begivenheder, medmindre skaden er forvoldt i tjenesten af en ansat i Danmarks Radio eller i en regionalradio.

Stk. 2. Erstatning, som Danmarks Radio eller en regionalradio har måttet udrede efter stk. 1, kan kræves betalt af skadevolderen i det omfang, det findes rimeligt under hensyn til handlingens beskaffenhed, skadevolderens stilling og omstændighederne i øvrigt.

Stk. 3. Skadevolderens erstatningsansvar over for skadelidte kan nedsættes eller bortfalde, hvis det findes rimeligt under hensyn til de i stk. 2 nævnte omstændigheder og til skadelidtes interesse. Erstatning, som skadevolderen har måttet udrede, kan kræves betalt af Danmarks Radio eller en regionalradio i det omfang, ansvaret endeligt skal påhvile institutionen efter stk. 2.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på skade, der retsstridigt forvoldes ved radiofoni- og fjernsynsud-

sendelser fra andre institutioner, selskaber m. v. end Danmarks Radio og regionalradioerne.

§ 34. Loven træder i kraft den 1. april 1984, dog således at § 6, stk. 2, træder i kraft 1. juni 1979. Omdannelsen af Danmarks Radios distriktsradioer til regionalradioer finder dog allerede sted i perioden fra 1. januar til 30. juni 1980.

Stk. 2. Lov nr. 421 af 15. juni 1973 om radio- og fjernsynsvirksomhed ophæves.

Stk. 3. For det første radiatoråd og forretningsudvalg, der nedsættes i henhold til denne, lov, går funktionsperioden fra 1. januar 1984 til 31. december 1987.

§ 35. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jfr. dog § 36.

§ 36. Staten har i Grønland eneret til ved hjælp af radioanlæg at sprede lyd- og billedprogrammer, der er bestemt til modtagelse af almenheden.

Stk. 2. Det kan ved kgl. anordning bestemmes, at fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg i Grønland til fordeling af lyd- og billedprogrammer til lokaler, der anvendes til privat beboelse, kun må benyttes til fordeling af programmer efter regler, som fastsættes af ministeren for Grønland efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder. Der kan herved af ministeren for Grønland fastsættes afgifter vedrørende etablering og drift af kabelanlæg.

Stk. 3. Ministeren for Grønland kan efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder give tilladelse til spredning af lyd- og billedprogrammer i særlige lokale områder ved hjælp af radioanlæg samt fastsætte afgifter vedrørende etablering og drift af sådanne anlæg.

Stk. 4. Ministeren for Grønland kan fastsætte regler om afgifter for benyttelse af radiofoni- og fjernsynsmodtagere i Grønland, om oplysningspligt for forhandlere af sådanne og om foranstaltninger mod forstyrrelse af radiomodtagning.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Problemer ved den nuværende radioordning

Den nuværende radioordning er genstand for kraftig kritik.

Det overordnede problem er, at Danmarks Radio ikke formår at leve op til alsidighedskravet, navnlig på det politiske område i dette ords videste betydning. Danmarks Radio anses for at være politisk ensidig, at have politisk slagside.

Denne slagside opfattes i dagens Danmark af de fleste som en slagside til fordel for den politiske venstrefløj.

En vanskelighed i debatten er naturligvis uenigheden om, hvorledes man vil definere den alsidighed, som ifølge radioloven skal tilstræbes.

Betyder alsidighed således, at alle forskellige meninger og holdninger har lige stor ret til at komme til orde i lige stort omfang? Betyder det, at den enkelte udsendelse eller udsendelsesrække skal dække alle synspunkter og være neutral, eller kan den godt udtrykke en ensidig stillingtagen under henvisning til, at andre udsendelser og udsendelsesrækker tillader de modsatte synspunkter at komme til orde?

Det er imidlertid klart, at den personalemæssige sammensætning af Danmarks Radios medarbejdere altid vil give sig udslag i en bestemt påvirkningsmæssig effekt. Medarbejdernes holdninger vil give sig udslag både i deres udvalg af stof og i den måde, stoffet behandles på.

Et andet problem er spørgsmålet om brugernes, seernes og lytternes, indflydelse på radio- og TV-produktionen. Denne tænkes formidlet gennem radiatorådet, men dels afspejler rådets sammensætning kun i begrænset omfang brugerne, dels er radiatorådets kompetence ret begrænset.

Dette bevirker, at brugernes utilfredshed med f. eks. Danmarks Radios programpolitik kun i meget begrænset form vil blive taget til følge.

Årsagerne til utilfredsheden

Der kan peges på mange enkeltårsager til den manglende alsidighed. Den dybeste årsag ligger

imidlertid i selve Danmarks Radios struktur. Denne tilgrundliggende misere er, at Danmarks Radios struktur ikke er bestemt ud fra de forskellige brugergrupperes ønsker, men ud fra producenternes monopolgivne magtfuldkommenhed og forestillingen om, hvad der er godt for forbrugerne.

Danmarks Radios organisation er i realiteten udtryk for et monopolagtigt formynderi over lytterne og seere.

Årsagerne til den manglende alsidighed skal derfor ikke søges i detaljer, men i systemet. Det er ikke nok at ændre detaljer, hvor gavnlige sådanne revisioner end kan være.

Den fundamentale fejl ved Danmarks Radio er selve opbygningen af et monopol, med adgang for medarbejdere til at udøve et effektivt kommunikations-formynderi over for hele samfundet.

Det er derfor selve denne struktur, der skal ændres for at få den nødvendige alsidighed.

Kravene til en ny radio- og fjernsynsstruktur

Det fundamentale krav til en ny struktur er, at denne struktur for at muliggøre fuld alsidighed skal være gennemgribende forbrugerstyret.

Danmarks Radios samspil med det danske samfund skal bestemmes på det pluralistiske, mangesidede samfunds præmisser og ikke på monopolorganisationens egne iboende præmisser.

Danmarks Radios centralistiske kommunikationsstruktur må ophæves til fordel for en pluralistisk kommunikationsstruktur, tilpasset samfundets forskellige politiske og kulturelle grupperinger.

Det er således ikke nok bare at indføre et ny radio- eller fjernsynsprogram.

Et større udbud af udsendelser ophæver ikke i sig selv en strukturelt givet ensidighed.

Hvorledes skal så en ordning være, der fuldt ud er forbrugerbestemt og svarer til et pluralistisk samfunds opdeling i politiske og kulturelt forskellige og modstående grupper?

Kristeligt folkepartis forslag er en model for en sådan radio- og fjernsynsordning!

Kristeligt folkepartis forslag

Kristeligt folkeparti er i sine overvejelser gået ud fra eksistensen af organisationer af ideologisk og politisk karakter, der repræsenterer lyttere og seere.

Hvordan kan det være, at lytter- og seerinteresser bag disse organisationer kun har så begrænset indflydelse?

Det skyldes dels, at disse organisationer ikke har nogen stærk placering i radiatorådet!

Men det skyldes også, at lytter- og seerorganisationer ifølge selve sagens natur aldrig kan få nogen afgørende indflydelse på det færdige produkt, *fordi de ikke selv er med til at fremstille produktet*, de enkelte radio- og fjernsynsudsendelser.

Her er det, kristeligt folkepartis forslag sætter ind: Det pluralistiske samfunds lyttere og seere skal have mulighed for at danne organisationer, der selv producerer de udsendelser, som de pågældende forbrugerorganisationer selv ønsker.

På den måde vil vi få to former for forbrugerorganisationer: De nuværende lytter- og seerorganisationer og nogle kommende forbrugerejede og styrede radio- og fjernsynsselskaber.

Kristeligt folkeparti foreslår derfor, at en ny radiolov hjemler ret til oprettelse af en række forbrugerejede radio- og fjernsynsselskaber, organiseret på basis af foreningsmedlemskab, der får tildelt sendetid i forhold til antallet af kontingentbetalende medlemmer.

Danmarks Radio bevares, men hovedsageligt som et administrativt organ med enkelte produktionsmæssige opgaver samt som organ for hele den tekniske side af programproduktionen og programtransmissionen. De enkelte udsendelsesberettigede organisationer skal således benytte Danmarks Radios tekniske faciliteter.

Finansieringen tænkes fortsat at ske over licensen, men forslagsstillerne er rede til at overveje en supplerende finansiering over en begrænset anvendelse af reklameudsendelser.

Rent teknisk er forslaget søgt indarbejdet i det lovforslag, kulturministeren fremsatte den 8/12 1977 (L. 124).

Da ændringerne er meget radikale, har forslagsstillerne ment det rigtigt at fremlægge et selvstændigt forslag. De vigtigste ændringer foreligger i paragrafferne 1, 6, 7 og 8.

Nederlandenes radioordning

En nærliggende indvending imod kristeligt folkepartis forslag er, at dette ikke er praktisk muligt.

At der ikke kan oprettes foreningsjede radio- og fjernsynsselskaber, der er i stand til at forsyne radio og fjernsyn med de fornødne programmer.

Heroverfor står den kendsgerning, at et af den moderne verdens mest avancerede demokratier, nemlig Nederlandene, har en radioordning, der svarer til de principper, der er nedlagt i kristeligt folkepartis forslag.

Kristeligt folkeparti har derfor også forud for udarbejdelsen af sit forslag nøje studeret den nederlandske model og lagt dele deraf til grund for sit radiolovsforslag.

De 5 største radioselskaber i Nederlandene er således sammensat:

AVRO er neutralt, KRO katolsk, NCRV protestantisk, TROS neutralt med vægtlægning på underholdning, og VARA er socialdemokratisk.

I 1978 har de hver ugentligt 67 timers udsendelse i radio og 8 timer i TV. Hver af disse organisationer har et medlemskab på mellem 1/2 og 3/4 mill. kontingentbetalende medlemmer.

Derudover findes der en lang række udsendelsesberettigede organisationer, bl. a. af kirkelig, politisk og anden art.

De store fjernsynsselskaber skal imidlertid i deres programmer dække hele skalaen af oplysende, underholdende og kunstneriske programmer.

Indholdsmæssigt og holdningsmæssigt har man et rigt varieret udbud af udsendelser, og alsidigheden er sikret af selve den organisatoriske opbygning med eksistensen af *indbyrdes konkurrerende* uafhængige organisationer med selvstændigt programansvar.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

ad stk. 1

Det nye i stk. 1 er, at DR får en koordinerende opgave med hensyn til produktion og udsendelse af programmer. Disse programmer foreslås nemlig produceret både af DR og af selvstændige radio- og fjernsynsselskaber og andre organisationer. Det er imidlertid vigtigt, at der sker et koordinerende samarbejde mellem de mange organisationer, der skal have ret til at producere og få udsendt programmer. Denne koordination foretages af Danmarks Radio.

Til § 6

ad stk. 2

Ligesom det er tilfældet i Nederlandene, skal programproduktionen og udsendelsestiden fordeles

imellem uafhængige, konkurrerende radio- og fjernsynsselskaber, der drives af foreninger baseret på kontingentbetalende medlemmer.

Disse radio- og fjernsynsselskaber skal afspejle betydelige grupper i befolkningen. Hvert af disse selskaber skal have sin egen profil og derfor være repræsentativt for en vis social, kulturel, ideologisk eller religiøs gruppering inden for befolkningen. På den måde vil udsendelserne kunne være et spejlbillede af vort pluralistiske samfund i dets brogede mangfoldighed. Hver betydeligere gruppe i befolkningen vil have et radio- og fjernsynsselskab, som det i stor udstrækning vil kunne opfatte som sit eget og føle sig repræsenteret af.

De regler, der skal fastsættes for godkendelse må bl. a. omfatte formålsformulering, krav til medlemskab, organisation og medlemsantal. Hvad det sidste angår, er det indlysende, at det nødvendige medlemstal ved begyndelsen af den nye ordning ikke skal være så højt, som når lyttere og seere har fået tid til at vurdere ordningen og derfor i større antal har organiseret sig som medlemmer af de forskellige selskabers medlemsorganisationer.

Forslagsstillerne formoder, at disse radio- og fjernsynsselskabers idégrundlag for nogles vedkommende vil ligge nær op ad eksisterende lytter- og seerorganisationer.

Hvad angår programproduktionen for andre organisationer end DR, stiller DR teknisk materiel og personale til rådighed for disse. Kun den indholdsmæssige side af udsendelserne påhviler de udsendelsesberettigede organisationer, den tekniske varetages derimod af Danmarks Radio ved hjælp af fælles tekniske faciliteter og fælles teknikerstab.

Der er således *ikke* tale om, at hvert radio- og fjernsynsselskab skal have sine egne radio- og TV-studier, TV-kameraer, sendere og teknisk personale.

ad stk. 3

Meget groft kunne forslagsstillerne, på baggrund af den nederlandske ordning, tænke sig sendetiden således fordelt:

Radio- og fjernsynsselskaberne får tildelt 4/5 af udsendelsestiden i radioen og 3/5 af udsendelsestiden i TV. Danmarks Radio får tildelt det meste af den resterende tid til fællesprogrammer, idet der tillige afsættes nogle egentlige timer til fordeling mellem de resterende udsendelsesberettigede organisationer.

Radio- og fjernsynsselskaberne kan tænkes inddelt i tre kategorier afhængigt af antallet af kontingentbetalende medlemmer. Den udsendelsestid, der

tilkendes selskaberne, vil være afhængig af deres medlemstal.

Radio- og fjernsynsselskabernes udsendelser skal være alsidige i den forstand, at de skal omfatte hele skalaen af kulturelle, uddannelsesmæssige, oplysende og underholdende programmer, selv om disse naturligvis indholdsmæssigt vil blive præget af hver enkelt selskabs grundholdning.

Danmarks Radio har også en opgave som producent af visse programmer, hovedsageligt af *fællesprogrammer* såsom nyhedsudsendelser.

Kristeligt folkeparti har ikke blandt de udsendelsesberettigede organisationer medtaget organisationer til kommerciel reklame, selv om dette er tilfældet for den nederlandske ordning, hvor kommerciel reklame i 1978 tænkes at skulle indbringe 162 mill. gylden. (Til sammenligning indbringer licencen i 1978 471 mill. gylden).

Kristeligt folkeparti står imidlertid åben over for en delvis reklamefinansiering, forudsat denne er underkastet fornuftige indholdsmæssige og planceringsmæssige begrænsninger. Vi har imidlertid ikke villet gøre den til en del af vort forslag, da vi ikke ønsker, at bedømmelsen af forslaget skal gøres afhængig af et så underordnet spørgsmål.

Til § 7

ad stk. 1

Det præciseres, at af de i § 6, stk. 3, nævnte organisationer er det alene Danmarks Radio, der udsender fællesprogrammer.

Til § 8

ad stk. 1

Forslaget indebærer en alsidiggørelse af kredsen af radiatorådsmedlemmer i forhold til kulturministerens forslag.

Det viser sig bl. a. i, at lytter- og seerorganisationerne bliver repræsenteret med 6 medlemmer. Brugere bliver tillige repræsenteret gennem de 6 medlemmer, der udpeges af radio- og fjernsynsselskaberne.

ad stk. 2

For at øge radiatorådets selvstændighed i forhold til regeringen foreslås det, at rådet vælger sin egen formand og næstformand, i stedet for at begge disse skal være udpeget af kulturministeren.

Til § 10

ad stk. 1

Nyt i stk. 1 er bestemmelsen om, at radiorådet skal koordinere DR's programvirksomhed med de øvrige organisationers programvirksomhed. Denne opgave må nødvendigvis løses, når DR blot er én programproducerende organisation blandt andre. Radiorådets sammensætning med 6 repræsentanter for radio- og fjernsynsselskaberne er udformet bl. a. med henblik på at løse denne opgave. Det drejer sig her naturligtvis om de mere overordnede retningslinier, ikke om den rent administrative koordinering.

Til § 16

ad stk. 1 og 2

Gennem den foreslåede sammensætning af regionalradiorådet ønsker kristeligt folkeparti at give lytter- og seerorganisationernes lokale repræsentanter direkte medlemskab af regionalradiorådet samt at øge bredden i den politisk valgte repræsentation af lyttere og seere.

Derudover vil forslaget styrke decentraliseringen og øge rådets kompetence ved at lade rådet selv vælge sin formand og næstformand. Kristeligt folkeparti mener ikke, at disse to poster skal udpeges af regeringen (ministeren for kulturelle anliggender), lige så lidt som der efter forslagsstillernes

mening bør udpeges medlemmer af rådet fra ministerens side.

Ligesom med hensyn til medarbejderrepræsentationen i radiorådet mener forslagsstillerne, at det er tilstrækkeligt med 2 repræsentanter i regionalradiorådet.

Til § 34

ad stk. 1

Kernen i kristeligt folkepartis forslag er oprettelsen af uafhængige foreningsejede radio- og fjernsynsselskaber med den hovedopgave at producere radio- og TV-programmer.

Der må gives befolkningsgrupperne en rimelig tidsfrist til at planlægge og iværksætte opbygningen af foreninger med det formål at ansætte og uddanne medarbejdere.

Forslagsstillerne skønner, at en periode på 4 år ikke er for meget til denne opgave.

Imidlertid må reglerne for godkendelse af disse radio- og TV-selskaber foreligge på et langt tidligere tidspunkt, senest ved begyndelsen af 1980, hvorfor bemyndigelsen til at fastlægge godkendelsesregler må gives kulturministeren ikke først i 1984 ved ikrafttrædelsen, men allerede i forbindelse med lovforslagets eventuelle vedtagelse i 1979.